

[Bilagt.]

bilagene 1 og 2 i kommissionens betænkning, som klart gør rede for lånenes afviklingsforløb henholdsvis efter de hidtil gældende regler og efter det foreliggende lovforslag. Man vil deraf kunne se, at medens det hidtil har været således, at jordkøbslån og byggelån hver for sig er blevet forrentet og afdraget efter forskellige regler, vil disse to kategorier af lån efter lovforslaget blive slået sammen til et samlet lån og forrentet og afdraget som sådant, hvori ligger en tiltalende forenkling, også rent administrativt.

Jeg udtaler min tilfredshed med, at den lave rentefod er bibeholdt, og ligeledes med, at lånet er afdragsfrit det første år ligesom efter den gældende lov. Jeg har dog bemærket mig, at medens $\frac{3}{5}$ af lånet hidtil var rentefrit, er dette i lovforslaget ændret til, at halvdelen er rentefrit. Derved er der opnået den forenkling, at man kan beregne renten til 1 pct. af den samlede restgæld i hver termin.

Hvad angår de arbejderboliger, der opføres efter hovedlovens kapitel VI, altså for landmandens egen regning, sker der også en mindre ændring i afviklingsreglerne. Efter den gældende lov afdrages lånene over 40 år med en fast årlig ydelse på 2 pct. Efter lovforslaget forhøjes denne ydelse til 2,6 pct., hvorefter afviklingsperioden bliver afkortet til 37 år. Det medfører den ændring, at der fremtidig bliver åbnet mulighed for prioritering af ejendommen ud over statslånet og således, at statslånet rykkes tilbage, dog med den begrænsning, at den samlede prioritering ikke må gå ud over ejendomsværdien. Jeg finder denne ændring fuldt forsvarlig og særdeles nyttig. Der skal nok vise sig at være brug for en sådan prioriteringsmulighed, når der er gået en del år, og som den højtærede minister anførte i sin fremsættelsestale: denne ændring vil nok virke som en fordel ved ejerskifte for såvel køber som sælger, idet det da vil være muligt at formindske den kontante udbetaling, der skal præsteres.

Jeg er derimod lidt betænkelig ved bestemmelsen om, at når husets ejer går over til andet erhverv end normalt forefaldende arbejde på landet, kan rentelepelsen indtages og restlånet forlanges forrentet fuldt ud. Det er ikke, fordi jeg er uenig i prin-

cippet, men med den lidt uklare formulering, bestemmelsen har fået, er jeg bange for, at den kan håndhæves vilkårligt og forskelligt. Det kan jo ikke være meningen, at fordi en mand for en midlertidig periode har fået et bedre lønnet arbejde, skal denne bestemmelse sættes i kraft. Jeg har ganske vist bemærket mig, at en sådan afgørelse kan indankes for landbrugsministeren, men jeg går i øvrigt ud fra, at det er en af de ting, vi kan drøfte nærmere i det udvalg, der bliver nedsat.

Jeg skal dernæst fremsætte nogle bemærkninger om de ændringer, der findes i forslag til lov om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet, idet jeg dog bemærker, at disse delvis er en konsekvens af ændringerne i udlånsloven. I lovforslaget er der til hovedloven kommet en anden og mere udførlig formulering af de beskæftigelsesmæssige kvalifikationer, og bl. a. bliver det slået fast, at ansøgere, som er beskæftiget ved land- og skovbrug, har en fortrinsret, når lånebevillingerne skal fordeles. Jeg har i og for sig ikke noget at indvende imod denne bestemmelse, men tillægger den ikke særlig betydning. Det har fra første færd været hensigten, at denne lovgivning først og fremmest skulle komme de egentlige landarbejdere til gode, men udviklingen i landbrugserhvervet har medført, at et stadig mindre antal arbejdere er beskæftiget ved landbruget. Lad mig i denne forbindelse nævne, at ifølge avisreferater er antallet af landarbejdere det sidste år formindsket med ikke mindre end 12 000. Det skulle derefter efter omstændighederne ikke volde vanskeligheder at imødekomme de ansøgninger, der kommer fra landbrugsarbejderne, men det kan naturligvis ligge lidt forskelligt i de forskellige egne af landet. Det er derfor muligt, det er rigtigt, at denne fortrinsret for alle tilfældes skyld er fastslået i loven.

En af kommissionens hovedopgaver har været at finde frem til nye og mere smidige regler ved ejerskifte. Vi gennemførte i folketinget i 1955 en bestemmelse om, at en arbejderbolig ved ejerskifte som regel kun kunne overtages af en køber, som opfyldte de i loven fastsatte kvalifikationer for at opnå lån til opførelse af en arbejderbolig. Hensigten med denne ændring var at bevare disse huse for den kategori af